

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: SRO

Datum collegebesluit: 30 mei 2017

Onderwerp: Grootschalig duurzame energie opwekken in Oss

Wat adviseert het college te besluiten?

1. De uitgevoerde onderzoeken als leidraad te gebruiken bij het toetsen van initiatieven voor duurzame energie opwekken in Oss.
2. In te stemmen met de 'Bijlage conclusies naar aanleiding van de onderzoeksrapporten'
3. Vast te houden aan de ambitie om 50% van het huidige energieverbruik te besparen, 25% duurzame energie van elders in te kopen en 25% duurzaam op te wekken binnen Oss.
4. In te stemmen met de 'Bijlage Werkwijze bij toetsing van initiatieven voor het opwekken van duurzame energie in Oss'.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

In de afgelopen periode zijn onder meer de volgende besluiten over duurzame energie in Oss genomen.

- Aangenomen motie in de gemeenteraad van 6 november 2014: Hierin is opgenomen dat de gemeente Oss er naar dient te streven om een zo duurzaam mogelijke gemeente te worden, danwel één van de 3 duurzaamste gemeenten van de provincie Noord-Brabant.
- Coalitieakkoord 2015-2018: Oss heeft als ambitie om in de top 3 van de meest duurzame gemeenten in Brabant te komen.
- Collegebesluit van 1 maart 2016 over het vaststellen van de 'Routekaart duurzame energie 2016-2018'.
- Raadsbesluit van 7 april 2016 over het vaststellen van de 'Duurzaamheidscirkel Oss'.
- Collegebesluit van 6 juni 2016 over het doen van een gemeente breed onderzoek naar de ruimtelijke mogelijkheden om duurzame energie op te wekken in Oss.

Ter uitvoering van het collegebesluit van 6 juni 2016 zijn er 3 rapporten door onafhankelijke adviesbureaus gemaakt. Uit de onderzoeken komt (opnieuw) naar voren (rapport CE Delft) hoe groot de energie-opgave is. Aangegeven wordt wat de kansrijke gebieden zijn voor het opwekken van duurzame energie binnen Oss (op basis van rapporten Van Antea Group en Bosch Slabbers). Grootschalig opwekken van duurzame energie in Oss is noodzakelijk om de ambitie te halen om in 2050 energieneutraal te zijn (landelijke doelstelling, gebaseerd op het klimaatakkoord van Parijs).

Dit raadsvoorstel gaat over hoe om te gaan met de uitkomsten van de genoemde rapporten en met grootschalige initiatieven voor duurzame energie opwekken in Oss.

Welk resultaat willen we bereiken?

De opgave is in beeld. Een deel van de opgave (25%) willen we invullen door het opwekken van duurzame energie binnen Oss. We vragen u hiervoor de kaders en algemene werkwijze vast te stellen. Dit geeft richting voor onze aanpak.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1.1 De onderzoeken geven richting voor de concretisering van duurzame energie opwekken in Oss

Het zelf duurzaam opwekken van tenminste 25% van het energieverbruik binnen Oss is een grote uitdaging. We geven met de voorgestelde kaders en de voorgestelde algemene werkwijze in dit raadsvoorstel richting aan dit onderdeel.

2.1 We willen u als raad goed informeren over de actuele stand van zaken

De rapporten zijn een basis, maar ook slechts een momentopname. Duurzame energie is voortdurend in ontwikkeling en complex. De rapporten bevatten een overzicht van kansrijke mogelijkheden op basis van de huidige stand van de techniek en geven richting voor de ruimtelijke beoordeling van initiatieven die nu actueel zijn. We zullen nieuwe ontwikkelingen nauwlettend volgen om een goede koers te kunnen blijven varen.

2.2 Hiermee dragen we een belangrijke bouwsteen aan voor de op te stellen Omgevingsvisie

Het is de bedoeling dat het opwekken van duurzame energie straks onderdeel gaat uitmaken van een gemeentebrede structuurvisie (of omgevingsvisie). In dat geval is ook een milieueffectrapport nodig. In de vigerende structuurvisie 'Buitengebied Oss – 2015' is nog niets opgenomen over duurzame energie. Dit terwijl de onderbouwing van grootschalige projecten bij een afwijking van het bestemmingsplan in de meeste gevallen gebaseerd is op een structuurvisie. Voor de hand liggend is dat het grootschalig opwekken van duurzame energie wordt meegenomen bij het al gestarte traject voor de omgevingsvisie. Dit betekent dan wel een wat langer tijdpad dan wanneer nu een losse structuurvisie wordt gemaakt. Afhankelijk van de doorlooptijd van de projecten voor duurzame energie opwekken, bepalen we of aanhaken bij het traject voor de omgevingsvisie mogelijk is of dat al eerder actie moet worden ondernomen (vooruitlopen met een losse structuurvisie).

3.1 Als we niet vasthouden aan deze ambitie laten we ons doel om energieneutraal te worden ook varen

De opgave om energieneutraal te worden kan bij lange na niet worden gehaald met alleen besparingsmaatregelen. De ambitie om 50% op het energieverbruik te besparen is erg ambitieus en optimistisch. In dat licht bezien is 25% van de opgave zelf opwekken binnen Oss een ambitie die sowieso ingevuld moet worden als Oss in 2050 daadwerkelijk energieneutraal wil zijn. Dit past ook bij de doelstelling uit het coalitieakkoord 2015-2018: Oss heeft als ambitie om in de top 3 van de meest duurzame gemeenten in Brabant te komen. Mogelijk kan Oss zich in de toekomst gaan profileren als duurzame energiegemeente.

4.1 De werkwijze zorgt voor een gestructureerde aanpak richting initiatiefnemers

De voorgestelde werkwijze biedt een zorgvuldige aanpak voor overleg met initiatiefnemers waarbij er sprake is van bestuurlijke betrokkenheid vanaf het begin. De werkwijze draagt zorg voor een goed verloop van de eerste fase van een project: 'intakefase' tot en met het bestuurlijk vaststellen van een projectplan.

Uiteindelijk zal per initiatief op bestuurlijk niveau een brede afweging gemaakt moeten worden, waarbij naast de inhoudelijke beoordeling ook zaken zoals economische uitvoerbaarheid, maatschappelijke return en draagvlak aan de orde zijn.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 De onderzoeken zijn te globaal voor een grondige beoordeling van initiatieven

De onderzoeken worden als leidraad gebruikt bij de eerste globale toets. Als de eerste beoordeling kansen biedt en leidt tot een bestuurlijk vastgesteld projectplan, volgt alsnog uitgebreid onderzoek gekoppeld aan een uitgebreid communicatietraject. Zaken zoals participatie krijgen een belangrijke plek in het projectplan dat wordt gemaakt, nádat de eerste globale beoordeling is afgerond.

2.1 Het is niet zeker of kansen kunnen worden benut

Het is niet zeker of de kansen die uit de rapporten naar voren komen daadwerkelijk kunnen worden benut. En er is in de rapporten géén rekening gehouden met eigendommen en de wensen van mensen in het gebied (initiatiefnemers en omwonenden). De rapporten geven een beeld op hoofdlijnen. Per uit te werken project zal zoals gebruikelijk nog een uitgebreide ruimtelijke- en juridische toets moeten plaats vinden. Dit als onderdeel van een bredere afweging.

3.1 De ambitie is fors, vraagt veel inzet en heeft impact op de hele gemeente

Uit de onderzoeken blijkt opnieuw hoe groot de opgave is waar we als gemeente voor staan. U maakt met dit raadsbesluit duidelijk dat u vasthoudt aan de eerder besproken ambitie om grootschalig duurzame energie te gaan opwekken in Oss. Hiermee geeft u uitvoering aan het coalitieakkoord: Oss als één van de meest duurzame gemeenten in Brabant. U maakt met dit besluit nog géén keuze voor concrete projecten.

4.1 De voorgestelde werkwijze zorgt voor prioritering en selectie waardoor niet aan alle projecten evenveel aandacht wordt besteed

We weten niet wat er aan initiatieven de komende tijd op ons af gaat komen en wat de impact hiervan is. Onze betrokkenheid als gemeente vraagt bestuurlijke en ambtelijke inzet en kosten. Wij voorzien dat wij daarin keuzes zullen moeten maken. De voorgestelde werkwijze is er op gericht om helder en transparant voor partijen duidelijk te maken hoe wij dat gaan doen. Er bestaat een risico

dat bepaalde projecten daardoor minder aandacht krijgen dan de initiatiefnemer vraagt. We willen vooral kansrijke projecten ondersteunen en de beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk inzetten.

4.2 Er zijn nu onvoldoende financiële middelen beschikbaar voor het ambtelijk begeleiden van grootschalige projecten

We zien aan het project voor windpark Elzenburg-De Geer dat een grootschalige energieproject veel ambtelijke capaciteit vraagt. We hebben onvoldoende capaciteit om meerdere grootschalige initiatieven tegelijk te behandelen. We komen hierop terug in de kadernota en de begroting. Zo nodig komen we met tussentijdse voorstellen voor aanvullende middelen.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

In de kadernota/programmabegroting worden extra middelen gevraagd om de op handen zijnde projecten en initiatieven in goede banen te leiden, er van uitgaande dat meerdere grootschalige initiatieven tot projecten leiden zoals windpark Elzenburg-De Geer. De middelen zijn zowel nodig voor ambtelijke capaciteit als voor onderzoek en inhuur van specifieke know how.

Ons streven is dat de initiatiefnemer zoveel mogelijk van de onderzoeks- en procedurekosten voor zijn/haar eigen rekening neemt als de gemeente slechts een faciliterende rol heeft in een project. Als we als gemeente een project (mede) zelf ontwikkelen, streven we er naar dat te maken kosten later in het project worden terugverdiend.

b. Communicatie

Er loopt al een intensief communicatie-traject. Er is een gemeentelijke website (www.oss.nl/duurzame-energie) die informatie verschaft over de ambities en projecten die in de gemeente Oss spelen rondom duurzaamheid en de energie opgave. Wij hebben de rapporten al op deze website openbaar gemaakt. We hebben schriftelijk informatie verstrekt aan wijk- en dorpsraden) en we organiseren nog een podiumbijeenkomst op 15 juni. Verder hebben we in de periode februari/maart twee bijeenkomsten met verschillende stakeholders georganiseerd. Dit om in beeld te krijgen waar en in welke vorm zij duurzame energie zouden opwekken binnen Oss, als zij zelf keuzes zouden kunnen maken. Hier kwam een zeer gevarieerd beeld uit naar voren (verslagen van bijeenkomsten zijn bij dit raadsvoorstel gevoegd).

Als er nieuwe grootschalige projecten worden gestart, zullen wij per project, gezamenlijk met de initiatiefnemers van het project, een uitgebreid communicatietraject voorbereiden (vergelijk het traject windpark Elzenburg-de Geer).

Op dit moment zien wij al dat een aantal (potentiële) initiatiefnemers zelf, op eigen initiatief en eigen verantwoordelijkheid, gesprekken voert met de omgeving over de door hen beoogde plannen.

c. Uitvoering

We verwijzen naar de 'Bijlage Werkwijze bij toetsing van initiatieven voor het opwekken van duurzame energie in Oss'.

d. Overlegd met

Intern is overlegd met de afdelingen SLWE, SRO, SMM, Vastgoed en Projectmanagement.

Extern is overlegd met verschillende stakeholders tijdens twee bijeenkomsten in februari en maart.

Burgemeester en wethouders van Oss,

De secretaris,

drs. M.J.H. van Schaijk

De burgemeester,

drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans

Bijlagen

1. Rapport CE DELFT (Oss energieneutraal in 2050)
 2. Rapport Antea (Ruimtelijke verkenning naar Duurzame Energie in Oss)
 3. Rapport Bosch Slabbers (Energievisie Oss)
 4. Bijlage 'Conclusies naar aanleiding van de onderzoeksrapporten'
 5. Bijlage 'Werkwijze bij toetsing van initiatieven voor het opwekken van duurzame energie in Oss'
 6. Verslagen bijeenkomsten stakeholders maart en april 2017
 7. Lijst met initiatieven voor duurzame energie die we tot nu toe hebben ontvangen.
-